

אגף תכנים, תוכניות,
הדרכה והשתלמויות

אוריינות תקשורת: טכנולוגיה – אדם – חברה

החינוך החברתי כמייצר מרחבי משמעות

בהתמודדות עם שימוש בסמארטפונים ובמסכים

מחקרים שונים שנערכו בשנים האחרונות ברחבי העולם בנוגע להשפעת השימוש במסכים בכלל ובטלפונים חכמים בפרט על בני נוער מצביעים על עלייה בדיווח על תחושות בדידות, עצבות וחוסר ערך.

אוריה חורש, במאמרה "מרימים מסך"^[1], תיארה סדרת מפגשים עם בני נוער אשר כווננו להבנת החוויה של המתבגרים בנוגע להשפעת המדיה. במאמר, הזכירה חורש את המושג Fomo והסבירה אותו כחשש להחמיץ את ההתרחשות במדיה. המתבגרים דיווחו על קושי להתנתק מהטלפון החכם בשל חשש שיחמיצו התרחשות בזירה החברתית. מדיווחים של מתבגרים שנסקרו במאמר, עולה כי במסגרות החינוך הלא פורמליות קיימת ירידה משמעותית בחוויית ה-Fomo: "אני שוכחת מהסמארטפון כשאני נכנסת לשבט (בתנועת הנוער)". נראה כי בחינוך הלא פורמלי מתרחש תהליך אחר, מעין מנגנון חיסוני, המאפשר את הניתוק מהמסכים.

אגף תכנים, תוכניות,
הדרכה והשתלמויות

החינוך החברתי ערכי קהילתי עוסק בתכנים ערכיים חברתיים ומנכיח אותם במרחב העשייה שעל פני הרצף החינוכי. הפעולות המגוונות שהחינוך החברתי ערכי קהילתי מציע למתבגר מאפשרות לו לברר לעצמו את מערכת הערכים שלו ולבחון את יישומן במציאות.

התפיסה הפדגוגית של החינוך החברתי, הלמידה החברתית (למידה התנסותית – Experiential learning) – אשר מכוונת להתפתחות ולצמיחה של הפרט, לפיתוח תפיסה חברתית ערכית, להקניית מיומנויות חברתיות ולטיפול המסוגלות החברתית – היא המאפשרת את יצירת איי המשמעות שבהם מתקיים "המנגנון החיסוני" שהזכירה חורש במאמרה. קיומם של איי משמעות אלו מתאפשר בזכות השימוש בעקרונות המנחים של הלמידה החברתית: למידה אגב התנסות, בחירה, עידוד השונות, שיתופיות, הדדיות ודיאלוגיות. המנגנון החיסוני מתגבש באמצעות מגוון פעולות שמתמקדות בפרט, בקהילה ובחברה ומאפשר התמודדות עם מסכים בכלל ועם טלפונים חכמים בפרט.

אפשר לסכם ולומר שחינוך חברתי ערכי קהילתי יוצר עוגן של קרבה, של משמעות ושל ממשות בעולם וירטואלי.

בערכה שלפניכם תמצאו מגוון פעילויות מעולמות התוכן של הפדגוגיה החברתית, המיועדות לניהול שית, להעלאת מודעות ולרכישת כלים להתמודדות עם האתגרים השונים שהשימוש ברשת מייצר.

מערכי שיעור

סרטונים וסרטים באורך מלא

כתבות

שאלות לדיון

קישור לקורס סייבר – ישראל דיגיטלית

סרטונים אקדמיה ברשת – במרחב הפדגוגי

אתיקה ומוגנות ברשת - במרחב הפדגוגי

^[1] חורש, אוריה (2018), "מרימים מסך" שיחות עם מתבגרים על השפעת המדיה, ומקומם של המבוגרים בעולם זה", פסיכואקטואליה, גיליון יולי